

VADÁSZ- ÉS VERSENYLAP.

Csütörtök november 10.

31. SZ.

Harmadik évfolyam 1859.

Vadászrajzok.

II.

(Folytatás.)

A hajdankori Palaestinának egyik tartományát a benne tartózkodott rókák sokaságáról rókák földének (Terra Saul) hívták (Sam. 13. 17.); sőt még a Sion hegye, az igaz hívők eme szentélye is, a szentírás szerint tele volt rókával. Ha kedves hazánk egyes megyéit az ott tanyázó vadak szerint akarnók elnevezni, úgy Szabolcsot méltán rókaföldnek kellene hívünk. Ezzel nem azt akarom mondani, hogy a róka (canis vulpes) e hazánkbeli második, vagy ha a hiúzt előbbre akarjuk tenni, harmadik dülófaj a Nyirben különösen elszaporodott volna, mert kevésbé vadásszák; hanem, hogy mindenkitelhető zaklatás daczára is állandóul annyi tartózkodik itt, mint más három vármegyében sem együttvéve.

A tavasz éjjeli orvnak különösen tetszik ezen lágy homokos földterület, mellyen minden nagyobb zaj nélkül s kényelmesen elkulloghat, mellynek számtalan nádasában, torzsaiban s cserjéiben, mint megannyi válogatott fődözetben minden lépten nyomon elbujhatik; hol végre a sok tekervényes buczkák, árkok és apróbb mélyedések olly jól eltakarják őt gyakori kirándulásaiban, hogy tökéletes biztosságban híven magát, természete és szokása ellenére gyakran minden elővigyázat nélkül csak úgy andalogva s lehorgasztott fővel ögyeleg, mintha a multkori kellemes libatoron, vagy jövő falatozásokon tépelődnék, melly szemtelen elbizakodottságáért, midőn váratlanul a vadászra bukkan, nem ritkán életével, vagy legalább is egyik lábszárával adózik.

Itt a sok dohány- és tengeriföldek közt egész a legszélső ólakig észrevétlenül lopózni a napraforgó sövényen át, vagy a sárral betapasztott falfonadék alá fújni magát s hason kúszva férközni a baromfisereg közé, egyet kettőt kapóra keríteni s ha nem háborgattatik, minél többet agyonmarva, végbevitt gyilkolás után szintolly észrevétlenül elillanni : a rókának valóban csak egy perezébe kerül. Munkakerülő s könnyedén élni szerető természetének a nyiri porhanyós és követlen földalkat a részben is kitünőleg kedvez, hogy különböző szállásait (Bau) s a hozzájuk tartozó vezetékeket (Röhre) hihetlen gyorsasággal elkészítheti. Mint a tapasztalt vadász tudni fogja, a róka négy különböző szállást, az utóbbi kettő körül pedig számtalant kotor magának. A tanyaszállás (Hauptbau) 5 – 8 lábnyira a föld alatt 4—15 különböző vezetékkel egymás mellett, vagy egymás fölött kivájt több tekenővel (Kessel), hol a forgatás és kölykezés végbe megy s hol a gyöngye csemeték anyai ápolásban és leggondosabb nevelésben részesülnek, a tömérdek csont, bőr, köröm és tollhulladék s a tisztelt családnak saját hullatékjai közepette, mindaddig míg „saját szárnyukra kelve“ saját rovásuokra üzhetik vért és mindig vért lihegő kalandjaikat. Ilyen főtanyának, vagy — mint egy parasztlövész szájából hallám ágazatnak *) készítése a legfürgébb rókának is legalább 8 keserves éjjelébe kerül itt a homokban; agyagos vagy köves földvegyületnél pedig kétszer annyi időbe. A kanrókának, valamint a meddön maradt szukanak van ezenkívül másutt saját tömlője is (Kesselbau), mellynek tekenőjéből ellenkező irányban két vezeték

*) A rókabarlang szónak Fuchs-Bau helyett megvalloim nem vagyok barátja, először azért, mert sehoh nem hallottam így nevezni, másodsor, mert nem magyar eredetű, valamint nem a czáp, czórka stb, mik a vadász-műszótárba becsúsztak, harmadsor, mert a köznépi nyelvén Szabolcsban-Biharban és Borsodban lefordíthatlan róka tanyát, szállást, ágazatot, és kotorékot, hall az ember emlegetni. A vidratömlő (Otterbau) tökéletes egyalakú a rókánaktömlőjével (Kesselbau) amaz elnevezés a Rétközön szintén a népszáján él. Csupán a Fluchtbau számára kell tehát bűvőt használnunk, mi tökéletesen megfelel a fogalomnak, és a rókaszállás minden műkifejezése készen van. A vadász-műszótár készítésénél általában azon buzgó óhajtasom van, hogy kerüljünk minden utánzott és idegenszerű kifejezéseket s tartsuk magunkat a nép nyelvéhez, melly legtöbb esetben a legeredetibb kifejezésekkel él. †)

†) Örülünk, hogy a „Vadászrajzok“ avatott írójának ezen óhajtása legbuzgóbb törekvésünkkel találkozott. Olvasóink a szótárban csak néhány új szóra fognak akadni s ezek fogalmaira eddigelé a magyar kifejezés úgy hisszük merőben hiányzott. A többi műszavat, mint használatban lévőt, az ország különböző vidékeiről gyűjtöttük; megtörténhetik azonban, hogy némelly dunántúli vagy felföldi kifejezés a tiszavidék s alföld lakosa előtt ismeretlen lesz — és viszont. Ilyen mindjárt a rókabarlang és alkatrészeinek nevei is, mellyeket feldunai erdős vidékről s ugyancsak illetékes vadásztól vettünk: a Nyiren azt szállásnak s a rókalyukat kotoréknek nevezik. Köszönjük a figyelmeztetést s óhajtjuk, bár mindenki érkezőnek — ha nem is illy tüzetes cikkben, de legalább — pár sorral beküldeni alkalmi észrevételeit.

szolgál a ki- és bejárásra s melly neki nappal és esős éjszakákon át rendes tanyája; nyári kirándulások könnyebbitésére épen a legsűrűbb vetések közepette, vagy a baromfi-ólakhoz közel eső háborgatlan helyen egyetlen egy éjen át a hányszor csak jónak látja kotorékot (Nothbau) váj magának egyetlen hosszabb vezetékkel; és végre, midőn üzőbe vétetik, valamely sűrűbe vagy benőtt gazos parlagban néhány perc alatt csak akkora búvót (Fluchtbau) kotor, melly őt üldözői elől addig, míg a veszély feje fölött elviharzott, eltakarja. S ekkép a kotrás második természeté lévén a rókának, mit ő egyetlen gözü, eger, höresök vagy ürge kedvéért is kénytelen tenni, ha egyéb falatja nincs, igen természetes, hogy a nyiri homokföldet valamennyi területek fölött leginkább kedveli.

Azon kérdésre, hogy Szabolcsnak melly részében szokott legtöbb róka tanyázni? bátran azon ellenkérdéssel válaszolhatunk, valljon melylyik részében ne volna? A Rétköz közelében szintűgy mint a Nyiren, erdőkben és nádasokban szóval mindenütt van, és a szabolcsi vadászszinte bizonyosnak tartja, hogy kiindulásakor rókával is fog találkozni.

Mult év őszén Eszláron, Kállay Gusztáv urnál egy napi vadászat alkalmával, néhány úrvadász egyetlen rejtéből 16, és ugyanakkor egy másik kisebből 4, s így összesen 20 holdnyi térről ugyanannyi rókát s még néhány nyulat ejtett, valamint erről e lapok 1858-ik folyamának 555-ik lapja tanuskodik. Magam is több vadászaton valék jelen, hol az elejtett és elillant rókák száma megközelíté a nyulakét s egy-egy hajtásban kilenez tiz rókával találkozni épen nem ritkaság. Ha jól rendeztetik a vadászat, ha a vadászok és hajtók minél nesztelenebbül állják el helyeiket s a hajtás kezdete jól összevág az elállás bevégeztével: akkor minden hajtásban mi a sűrűben tétetik, szinte bizonyosan számíthatni rókára. Téli szép napokon soha sem utaztam anélkül, hogy egy két egerésző rókát ne pillantottam volna meg, melly a szekérezőre s a csengők hangjára nem is figyelve, igaz hogy jól kiszámított lövésen kívüli távolban, de mégis elég közel kullogott. A Nagykállóhoz közel eső biri erdőt és más irányban a szirondi cserjét soha nem hajtottuk meg kopóval anélkül, hogy egy két róka ki ne ötlött volna. Végül még megemlíthetem, hogy Ördög-Ábrányban Acsád közelében, mi szinténa Nyirhez tartozik, egy szenvedélyes vadász harmadéve egyik idénytőla másikig részint kopó előtt, részint néhány jól betanított gyerekhajtóval nyolczvan egynehány rókát lőtt.

Ez adatokból kitetszik, hogy Szabolcsban a róka csakúgy hemzseg,

minden jobb vadász egy-egy idényben 8—10 darabot ejt s azonfelül a koczalövészek is ráhibáznak egykettőre s az egész megyében évenként esni szokott rókák száma méltán pár százra tehető. Itt, hol egy-egy vadászaton 20—30 darab rókát láték egymás mellett kiterítve, tapasztalám azt is, hogy egy róka sem hasonlít a másikhöz, hanem a szőrnek színvegyületében van mindannyiban könnyen észrevehető különbség. Legkedveltebbek a pirók-rókák (Goldfuchs), mellynek hátbőre világos sárga lehetőleg egyenlő színezetű, málja pedig hófejér, fakó vagy rózsapiros szegéllyel. Gyakoriabbak a hamvas máluak s nem egyszer láttam ősrókát is, melly évedt korában ejtetett.

Szabolesban a rókavadászatnak egy neme van szokásban, melly egészen területi viszonyokhoz alkalmazott s leginkább télen saját szerű kedvtöltéssel kínálkozik. Ez agár-kopászat, vagy megfordítva kopó-agarászat. Egyetlen tér, hol kopó és agár együtt működhetik anélkül, hogy egymást rontaná s hol a lövadász és agarász karöltve járhat s mulathat egymással minden szemrehányás nélkül. A faluk közelében elszórt apróbb nádasok és torzsok mint emlitém merő rókarejtek s miután igen gyakran megesik, hogy a legjobban elállott körvonalból is kisiklik a vadak eme legcsafábbika, vagy roppant életerejénél fogva a legjobb lövést is jó darabra elviszi, a befagyott nádasokat, kivált ha sík mezővel határosak, lovasok szokták körülállani s készen tartott agarakkal a dombok mögé rejtőzni. Így aztán a kopó s vadász elől kisiklott rókát vagy nyulat könnyen elfogja a rókához szokott agár. Illyenkor nem szokta a szenvedélyes vadász fanyalogva háyni az agarász szemére: „hogy akárhová te, kint, mindenütt egy-egy éhes száraz ebet lát az ember, hogy törné ki a lábát valamennyi!“ Ez viszont nem felesel gúnyolodva, „hogy ha az ember nyulat indul fogatni, ötven pocsolyakerülővel is találkozik — maholnap még az ürgét is kipusztítják a mezőről!“ Soha se bántások egymást barátim, jut is marad is elég a Nyiren, csak tartsátok meg rendesen a vadászidényt.

A rétközi sűrű nádasokban és a megyének keleti oldalán levő nagyobb erdőkben, nagy számmal találatik vadmaeska is (*Felix cattus ferus*). A rétközi nádasokat, különösen pedig az ezek közelében felnyuló égresek, szálas nyárfák és tölgyek környékét, mikhez kopó vagy vadász nyáron épen nem, télen pedig csak a lápok befagytaival nagy óvatossággal férhet — különösen kedveli e hazánkbeli harmadik dülófaj. Legkedvesebb falatja vizivadfiók és halak lévén, midőn amazok a tömjék eny-

helyében, vagy belső porondok kanyarulatában tollaszkodnak, vagy lohos állapotjukban inkább a száraz öblöket keresik, ezek pedig ivás közben egymást üzve a sekélyebb tavak szélei körül gondatlanul viczkádoznak s a szárazra rúgják ki magukat: ekkor van a vadmacskának legjobb dolga. Télen, midőn sem vizivad, sem pedig hal nem kapható, a száraz tömjékben rejtőző vízi patkányokkal, egerekkel s a fagytól szinte megdermedt apróbb madarakkal tengeti életét, azonkívül az itt tanyázó sok vidra is, bő falatozásából meghagyott halfejekkel, sőt a mi hal saját falánk gyomrába nem fért, ennek maradékával is látja el a télen vajmi gyakran éhező vadmacskákat.

Különben a vadmacskára tüzetesen vadászni nem szokás, ha csak valaki bizonyosra nem megyen. Azonban, midőn kopóval hajtatik meg a cseret, elég gyakran jő lövésre, mi azt mutatja, hogy bőven akad. Ha kopó előtt ötlük föl, ez csakhamar utóléri, a vadmacska pedig hanyatt vágva magát, iszonyatos éleivel s marjával fogadja a dühös támadót, melly ha egyedül van, a mérges marás és még élesebb körmölésektől könnyen eldöglik. Ha két bátor eb van együtt, a vadmacskával hamar elbánnak. Milly nagyra nő a rétközi vadmacska, arról tanuskodik az én téli vadászszüvegem, melly egyetlen kandúr irhájából készült s majdnem akkora, mint egy gránátos kalpag, azonban olly meleg, hogy csak a legcsikorgóbb hidegben hordhatom.

A Rétköznek a kétlakuak közül is van még egy igen elszaporodott dülófaja s ez a vidra (*Lutra vulgaris*.) Szinte bizonyossággal állíthatjuk, hogy nincs hazánkban hely, hol egy rakáson annyi volna mint itt. Az itteni vidravadászattal már tüzetesebben foglalkozván e lapokban s a vadász közönség hitelesen értesülvén arról, hogy Szabolcsnak rétközi nádasából harmadévi télen mintegy 200 darab vidra került légyen, itt csak röviden annyit tartottam még megjegyzendőnek, hogy bármennyire pusztítsák is a vidrát, míg a Tiszamellékén víz és hal leend, e vad kifogyni nem fog. S ha ez eset be is állna, azt részemről alig tudnám sajnálni, mert a vidra is ép olly kártékony fenevad a víz körül, mint a farkas vagy a róka szárazon. Ez sem elégszik meg annyival, mennyivel egy jóllakásra beérhetné, hanem ha hozzáférhet utolsó fogytáig pusztítja a halat, rákot és csikot a tavakból. Azért költözik ő aztán a szárazon több mértföldre, új meg új halászhelyeket keresvén s a nyíri tavakat is meghalássza, miből a víz olly könnyen ki nem apad, mint az áradat eltakarodtával a tiszai lápok mellékéről. (Folytatása következik.)

A Retyezát és zergéi.

A regényes Erdély délnyugati szögében Hátszeg vidéke fölött emelkedik a 7850 lábnyi Retyezát, legmagasabb csúcsa ama hegy- vagy inkább havasláncznak, mely az Olt jobb partján Erdély széleiről kis Oláhországba terjed.

E havasok századok óta biztos tanyája voltak az ott tenyészőzergéknek, melyeket évek hosszú során át a vadoron kívül csak néha riasztott szét inkább mint tizedelt meg egy-egy hevenyészett és rendezetlen hajtás s a zergenép e szabálytalan puskásoknál méltán nagyobb ellenségének tarthatta a lesből ugró hiúzt, vagy a keskeny ösvényen járó gidóra lecsapó keselyűt.

A havasok e kincse azonban, mely a leghevélyesebb vadászatnemek egyikére nyújt alkalmat, rendezett vadászatok létesítésére ösztönzé a két magyar haza buzgó sportsmaneit s e czélból tavál gróf Bethlen Sándor elnöklete alatt zergevadász-társulat alakult, mely jelenleg tíz magyarországi s tíz erdélyi tagból áll.

E társulat a Kendeffy családtól 12 évre bérbe vette a Retyezátot, mely a körülfekvő havasokkal együtt a vadásztér képezi. Az itteni, több száz darabra becsülhető zergeállomány, magában véve nem csekély ugyan, de az a havasok nagy kiterjedéséhez aránylag; a mennyiben t. i. a zergék a több négyszög mértföldnyi vadászterén nagyon elszélednek. Máskülönb a Retyezátról bátran elmondható, hogy a természet azt minden kelléssel megáldá, mit a jó vadásztér csak igényelhet.

A járás nehézségeire nézve, a steyeri és a felső-ausztriai havasok az erdélyiekkel nem hasonlíthatók össze. Ez utóbbiakon a jó készületű út, mely a lóháton kényelmes felmenetelt lehetővé teszi, az előleges fáradságtól kiméli meg a vadászt, kinek azonban később még is jó alkatú tüdőre s győzős természetre szintén leendő szüksége. A sziklák lapos lemezein eleszűszástól kellvén tartani, itt már a vastag szegű steyer cipő alig alkalmazható, hanem oláh bocskort kell viselni, ki pedig ezt tűrni nem tudná, húzzon könnyű talpú szegetlen sarut. Kisebb kövek görélye itt ritkán fordul elő; a járás főakadálya az omlott s félig korhadt fák halmaza, mely a sziklatömbök közt hever s mely a vadász léptei alatt töredezve, ezt a legnagyobb ovatosságra kényszeríti s erejét — ha nem lép könnyen és ügyesen, rendkívül csökkenti. Szédítő meredélyek nem gyakoriak.

Ennyit a vadásztér rövid vázlatául; mi pedig e vadászat társadalmi s kényelmi részét illeti, ez alig hagy kívánni valót. A tanyahely czélszerű megválasztása, sátrak, jó élelmezés, jeles erdélyi borok: mindez kellemes hangulatban tartja a vadászt a vendégszerető erdélyiek közt, kiknek vadász-szenvedélyét csak csillapítani kell, hogy a rendezett vadászat alakítása lehetővé váljék. Gróf Pálffy Pál, a „Vadászlap“ f. évi 7-dik és 8-dik számában közlött „Zergevadászat“ czimű cikkét azon reményben írta, hogy ez „erdélyi sportsman collegáinál vizshangra fog találni“ s valóban az ott elmondott gyakorlati útmutatások nem vehetők eléggé figyelembe.

A társulat ez idén először tartá meg vadászatait, melyeknek ideje ez évben több oknál fogva kivételesen szeptember hó elejére tüzetett ki. Tagok csekély szám-

mal gyűltek össze a határnapon a találkozóul kitűzött Malomvizre, melly Hátszeg völgyében a vadászat színhelyéül szolgáló havasok alatt van, hova másnap el is indulánk.

Hat vadásznapot töltünk a havasokon s ezeknek ketteje rosz volt, a mennyiben a hajtások alatt septemberi sűrű ködök lepték el a láthatárt. A többi négy nap alatt az idő inkább kedvezett s a kíváncsi szemmel kémlőknek sok zergefalkát engedte látni, mellyekben 5—40 darab volt megszámlolható. Táborot kétszer változtattunk; az első négy nap alatt a Retyezát és környéke, az utolsó két nap alatt a Nyegrü és más helyek hajtattak meg.

Az eredmény, mellynek csekélyisége okairól alább szólandunk, mindössze öt zerge és egy medve lön. Zergék közt nem lehet sokáig lenni a nélkül, hogy a túlságig ne kedvelné meg a vadász a sport ezen igen hevélyes nemét s így tán ép e túlságos ingernek köszönheti menekülését több zerge, mellyet hidegvérűebbek el fogtak volna ejteni, mint ezt láttuk is, midőn a vadászok egy némellyike a Nyegrü hajtásban egy sötét szikla csúcsáról olly nyugodtan tudá az ott ejtett ezápokat lelőni és vadászbicsakjával (sic!) az élők sorából kivégezni.

Az elejtett medve nem az egyedüli volt, mellyről ott e pár nap alatt hallottunk. Ez éjjel a vadásztanya sátraitól kis távolságra a hegy felé tartott s utána több juhászkutya hangosan csaholva ment, míg végre fenn a magasban hallottuk a juhász jajgató kiáltásait, nem sokára pedig azon szavait, hogy a medve egy birkát vitt el. A csaholás ezután ismét közeledett, de már csak egy gyöngö ebecske hangja volt hallható, melly azonban mintha fáradni nem tudna, szünetlenül egész hajnalig hangzott. Mint később rájöttünk, a medve egy görbefenyő bokorban zsákmánya felfalásával foglalkozott, a kis eb pedig a medvétől nem félve, a vacsora alatt és után egész éjjel hallatá jelző ugatását.

Hajnalban felfegyverkezvén sietve indulánk a görbefenyő bokor felé s ezt csekélyiségénél fogva majdnem egészen körülfoztuk. A medve a hajtók zajára felkelt s a puskások felé tartott, de csakhamar eltért első szándékától s a hajtóknak fordult; ekkor egy oláh puskás hajtó tüzelt reá s golyója a medvét földre teríté, míg utána több más lövés a maczkó életének hamar véget vetett.

S most vessünk még egy összefoglaló pillantást azon okokra, mellyeknek tulajdonítandó az, hogy az idei első vadászat eredménye mérhetlenül csekélyebb volt annál, mellyet e jó vadásztértől várni méltán lehet. Mint már említők, e havasok zergeállománya több négyszög mértföldnyi területen széled el. Ez még a legkisebb baj, mert szorgos ápolással sikerülhet a zergéket kiválóan kedvükre lévő helyeken szaporítani s némileg őszpontosítani. Ennek eszközlésére történtek is már lépések, a mennyiben az e czélra olly szükséges siri csend létesítése végett a legelők illy helyeken hasznobérbe vétettek. A só sincs kimélve; egyedüli hátrány az, hogy nem volt még elég idő olly szakértő vadászt szerezni, ki a hajtásokat vezetni s a lövészeket felállítani tudja, ki a jó ösvényeket és a zergék tartózkodását pontosan ismerje s ezeket a vadatok üldözéseitől erélyesen megóvni képes legyen. A jelenleg szolgálatban levő erdész nem bir a vadásztérnek kellő ismeretével s ezért történik számos olly hiba, melly egy értelmes egyén alkalmazásával elmaradna.

Egyébiránt erre nézve is intézkednek az illetők s mi ohajtjuk és hisszük, hogy e társulat, mellynek annyi oka van a jövő szép sikerét reményleni, nem fog az önhibájának tulajdonítandó eredménytelenség miatt csüggedve, szétbomlásnak indulni.

Egyébiránt az idén a legezészerűbb intézkedések mellett is megghiúsította volna a kívánt sikert egy olly visszaélés, melly — mint a társulat részvényesei értesültek — sajnos tanúságát nyújtja annak, hogy az erdélyi vadászati rendszabályok az utolsó években nem hogy javultak volna, sőt inkább az erre vonatkozó törvényes és jogos fogalmak ujabban a legbotrányosabb módon facsartattak el. A társulati vadászat előtt néhány nappal ugyanis, Hunyadmegyei tisztviselők a helybeli vadászmeister vezetése alatt a vadásztérre mentek, ott több zergét ellőttek, néhányat nyúlseréjtjükkel és vágott golyóikkal megcsonkítottak s az egész vadállományt épen a tulajdonosok megérkezése előtt szétzavarták: feledve vagy ignorálva azt, hogy a vadásztér egy társulat tulajdona, melly fizet érte s mellynek jogában áll azt tilalmazni; feledve továbbá azt, hogy kötelességük egy része épen a magántulajdon fenntartása és védelme; feledve végre azt is, mit hozzánk átköltözködésük előtt honukban bővebben tapasztalhattak, hogy ott a vador büntetése igen szigorú és világos s ennek többnyire maga az erdész nem igen kimélő modorban szokott lenni a kiosztója. Remélnünk nem, de óhajtanunk szabad, hogy jövőre nem leszünk illy kellemetlenségnek kitéve s talán csak nem minden évben fognak szétriasztott zergeállományra tartani vadászatot.

Szabad legyen azonban remélnünk azt, hogy a jövő évi hajtások, az eddig szerzett tapasztalások folytán teendő intézkedések következtében — szép sikert fognak nyújtani.

Egy óriás medve halála.

Midőn 1854-ben a Magyarországon állomásozó császári lovas ezredek nagy része Túrócmezgyén keresztül vonúlt fel Galliczia távol határaitra, a T. mögött fekvő s Túróc és Trencsin megyék között határt képező Kriva (nem a Kriván) hegy erdeiben, egy, ép úgy nagyságáról, mint az általa okozott tetemes károkról ismeretes és félelmes medve tartózkodott. A mint már néhány nappal T-ra érkeztünk előtt Tót-Prónán ez állatnak hírét hallottuk, első teendők vala elrakott s szétszedett fegyvereinket jó karba helyezni s a nagyszerű vadászathoz, mellyet intézendők voltunk, előkészületeinket megtenni.

Utunkon minden vendéglőben, minden háznál, a hol szállásolva valánk, tudtak e rémséges állatról szebbnél szebb meséket mondani, mellyek kíváncsiságunkat úgy felfokozták, hogy alig birtuk már várni a percet, mellyben a puskát arcunkhoz emelve, a köznapi beszélgetés ezen borzasztó hősének egy ravaszbillentéssel elfűjjük élte világát.

Készültünk pedig e vadászathoz öten, azon reményben, hogy T. lakosaiból is fognak hozzánk csatlakozni többen; bár e reményünk megghiúsult, mert ott sem

földes úr sem gazdatisztek nem levén, csak hat tót parasztot s ezek között is csak kettőt puskával ellátva, tudtunk e tervezett hadjáratra toborzani.

Gyönyörű nap viradt reánk Szt.-Mártonban, honnan 5 órakor reggel elindulván, már 8 $\frac{1}{2}$ -kor T-ba érkeztünk. Megérkezésünk után leszállván lovainkról, kiki a számára rendelt szállásra ment; átváltottunk s azután legényeink kíséretében fegyvereinkkel ellátva a meghatározott helyen a vendéglőben gyültünk össze, hogy onnan szándokunk felül a bírót tudósítsuk s megkérjük, szólítaná fel nevünkben a vadászatkedvelőket, hogy velünk jöjenek, vagy ezek hijával néhány a tájat ismerő egyént fogadjon, kik vállalatunkban kalauzokként szolgáljanak.

Ha e vadászat Chinában vagy Dél-Afrikában történt volna, leírnám a valóban sajtószerű t-i vendégfogadót, mellynek szerfelett sok hasonlatossága volt a híres telepítő citoyen Kurznak amerikai palotáival; de így csak annyit mondok, hogy e csárdában nem pödört bajjuszú ádáz csikósokkal vagy szegénylegényekkel, hanem széles kalapú, simára borotvált burgonyafalókkal, azon idomításban levő tüveges és drótos vándormadarak legérdekesebb példányaival volt szerencsénk találkozni, kik vajmi nem sokára nyilsebességgel és ernyedetlen kitarással fogják befutni ama nagy versenypályát, melyet Európának nevezünk.

A fogadós kívánatunk szerint ellátott étellel, nem felejtve a csikóbőrt bűderítő hiányában zöldes színű borovicskával megtölteni, mellynek sajtószerű jó tulajdona, mit a vele élő tótokon tökéletesen bebizonyított, az, hogy a lábakat vándorlásra rendkívül képesekké teszi. Nekem az étkekből csak egy darab izzó vörös sajt jutott, mellynek szemléletére, de kivált szaglalatára, mivel akkor még csak kezdő vadász valék, szívem egészen elkeseredett a világ minden medvéje iránt s mélyen sajnáltam a jó délebedet, mellyből ma — nem valék eendő.

A jelenlevő tótok közül négyet, még a bíró megérkezte előtt sikerült expedíciókra megnyernünk, kik is számunkra erős, alúl kissé meghegyezett, fölül gamos botokat vágtak. Később eljött a bíró s midőn kívánatunkat tudtára adtuk, maga fiával, ki mellesleg legyen mondva igen délczeg, hosszú, öklös mintegy 25 éves tót legény volt, örömmel ajánlkozott kíséronkül, miután kapitányunk S. mind a kettőt jeles löfegyverekkel ellátta.

Körülbelül 10 óra lehetett, midőn elindultunk; rekkenő hőség szorult ez óriási hegyek közé, minden csendes volt, ember és állat az árnyékon keresett menedéket s minthogy a hegy, a medve tulajdonképi tanyája nem közvetlen T. fölött fekszik, szekereket fogadtunk, mellyek egész a Kriva lábjaig mozdítottak.

Személyzetünk állott hét puskából, négy hajtóból s azon öt legényből, kiket mi mint szolgálókat, mindenik egyet-egyed, magunkkal vittünk; ezenkívül század-orvosunk, egy igen kedélyes öregecske úri ember, mint önkénytes fegyver nélkül csatlakozott hozzánk.

Keményen fentük fogainkat a nagy medve bőrre s mindegyikünk szintén fogadni mert volna, hogy ő fogja T. vidékét ez éhes ellenség további rablásaitól megmenteni. Mintegy fél óra mulva a hegyaljára értünk, hol is kísérőink főlészóllítottak, szállnánk le a kocsikról s minthogy a medvének valamely szokott tartózkodási helyéről tudomásunk nem vala, csak úgy cserkészve indultunk fel a hegy csücsá-

nak, még pedig úgy, hogy mindig két-két puskás közel egymáshoz a többiekkel párhuzamos vonalban haladjon. E módon körülfogtuk az egész hegyet s minthogy vadászok igen kevesen valánk ez üldözés rendszerinti kivételére, a köztünk eső hézagokat legényeinkkel s a velünk jött hajtókkal töltöttük be.

Orvosunk hozzám csatlakozott s majd szétmállott kíváncsiságból a fölött, vajjon ki fogja a medvét meglőni? Nagy botja segítségével botorkált a sziklákon s mindjárt megindulásunk után annyira összevissza karezolák az ágak és bokrok arczát, hogy olly kinézésű volt, mintha e perczben szabadúlt volna meg valamely bozontos medvével i ölekezéséből, vagy ép most futott volna el a lipcei útközetből.

Egy vizzuhatagnak függőleges medre vonult le a hegynek azon részén, melylyen mi mentünk felfelé s ép ez oldal olly meredek volt, hogy csak gamós botjainkkal s kezeinkkel az ágakba fogódzva, tudtuk magunkat mindig fölebb és fölebb lendíteni. Az orvos az említettem vízmedret, melyből imitt-amott főnyi nagyságu kövek állottak ki, választá magának útul azon hiszemben, hogy e köveken, mint lépesőkön könnyen fog fölmászhatni a még jó távolra mutatkozó kissé lejtősebb helyig. Én őt már messze túl haladtam volt s fenn egy kis tisztáson találkoztam fegyveres társammal s hajtóinkkal, kiknek egyike örömtől sugárzó arczal adá tudunkra, hogy egy odvas fa környékén csontokat s a medve hullatékát találta; melyből azt következteté, hogy az e helyre járatos és hogy, ha másutt reá nem bukkanunk, e helyütt kellend őt bevárunk.

E fölötti tanácskozásunk közben egyszerre siralmas emberhangok üték meg füleinket s fejemben önkénytelenül támadt a gondolat: hogy talán a medve, melynek hajtóink egyike nyomára akadt, orvosunkkal valami élethalál fölötti társalkodásba bocsátkozék, miért is azonnal nyilsebességgel indúltunk különböző irányban, kiki arra, ahonnan a segélyhívást jöni gondolá. Én a függőleges vízmeder felé távoztam, melly mellett feljöttem volt s egy kiálló fagyökerbe úgy belebotlottam, hogy vagy négy czigánykereket vetettem mielőtt talpra tudtam volna állani s ha a bokrok gallyaiban valahogy meg nem akadok, feltarthatlanul hengerülök le a több mint 150 ölnyi mélységbe. Mindazonáltal most nem igen értem rá a kikerült veszélyek tovább fürkészésére s ezenkívül egy jeles német író szerint: „A félénk megijed a veszély előtt, a gyáva benne, a bátor utána“ — hanem iparkodtam minélelőbb a már hozzám közel hallatszó segélykiáltások színhelyére jutni. Oda is értem valahára s szinte elborzadtam, midőn a helyzetnek, melybe orvosunk ezen valamennyiünk által annyira tisztelt kedélyes öreg úr jutott, egész veszélyessége előttem világossá lön.

Ő ugyanis fel a legmeredekebb helyekig mindig a vízmederben haladt körül köre lépven; a midőn egyszerre csak azt vevé észre, hogy tovább nem mehet. — Visszafelé az út szintén lehetlen volt, mert minden kő, melybe lába kapaszkodék, a mint azt róla ismét elvevé, a nyomás által kiszorúlt ingó állásából s a mélységbe gördült. Így állott ő, hátát a falkint felnyúló vízmedernek vetve, bal lába egy kővön fogódzott, — jobb lába alól a kő már elszabadúlt, a partok olly magosak voltak hogy se jobbra se balra fel nem mászhatott, fölötte a meredek szikla, melylyen tovább semmi támpont, — alatta a szédítően tátongó mélység. Ha néhány percz-

ezel később jövök, a bal lába alatt levő, kő szintén legördül s ő hanyatt homlok bukván le, kétségkívül veszve van.

Mikor közelébe értem, már nem kiáltott segélyért, mert — mint később mondá — azt gondolván, hogy mi már olly távol vagyunk, miszerint őt nem hallhatjuk többé, csendesesen imádsággal akart készülni elválásra azon élettől, melyben már 70 évnél többet töltött.

A mint engem meglátott, hirtelen a menekülés lehetősége fölötti öröm lepte meg s új erőt nyerve, azon meggondolatlansággal és vakmerőséggel, melyet a kétségbeesés nyújt, fel akart mászni a partra; de figyelmeztetésemre, hogy ez által helyzetét még csak inkább elrontja, kísérletével felhagyott. Vadásztáskám és pus-kám szíjjaikat összekötve, azokat egy bokor vastag ágához erősítém meg, e rögtön-zött kötél végét, hogy benne fogódzhassam, bal kezemre csatoltam s így lehetségessé tevém, hogy a vízmeder partja mellett lefekve, jobb kezemet lenyújthassam, mely-be kapaszkodva a 70 évet meghaladott orvos olly ruganyossággal vetete magát a part szélére, mely minden 22 éves fiúnak becsületére vált volna. A ballábának támaszul szolgáló kő hirtelen fordult ki helyéből s nagyokat szökve, rútt zörejjel csapódott a sziklához, melynek minden egyes durranása, orvosunknak egy-egy lábát, egy-egy karját, hol koponyáját, majd derekát juttatá eszébe.

Ezek után mondám neki: miszerint most már szépen mellettünk maradjon, hogy több illyféle baj ne érje, de ő azt válaszolá, hogy ha az a hó, a mi ott a hegy csúcsán fehérlik, tüstént mind arannyá válik is, mégsem megy ő egy árva tapodtat sem felfelé, hanem szépen megkerüli a hegyet s annak túlsó kényelmesebb oldalán hazafelé veszi útját.

„És úgy tett mint beszéle“ elhagyott engem, miután megmentéseért hálás köszönetet mondott, magam pedig ismét megkezdem fáradságos utamat, hogy társaimmal találkozzam.

Mentünk felfelé szakadatlanul, a nélkül, hogy csak egy verebet is láttunk volna s én mint kezdő vadász s általán olly ember, ki inkább három óra hosszat rázatja magát ügető ló hátán, mintsem csak fél óráig is gyalogoljon már nagyon kezdtem unni az egész vadászatot, restellvén annak eredménytelenségét, s ez által megghiú-sult reményeimet. Leültem tehát egy árnyas fa tövében, előszedtem izzó vörös saj-tomat s felszelve azt hatalmas darabokra, egész a csodáig jó étvágygyal költém el ezen nem igen izletes ebédet s azután a nagy hőség, az éhség csillapítása és a rendkívüli fáradalom előhitták Morpheus barátomat, ki is nagyhamar őszinte keblére ölelt. Meddig aludtam nem tudom, egyszerre kettős lövés durrant mögöttem, mire szemeimet hirtelen felrántva, nyulacskát láték előttem elframlani. Nem gondoltam azzal, hogy fegyverem golyóra van töltve, ráczéloztam, löttem s ime ő nyúlása-ga ép fején találva vetette obligát bukfenézét. Örvendve e véletlenül tett jó lövésemnek, prédámat vadásztáskamba tettem s mentem azon irányban, honnan a lövéseket hal-lám. Sürti bokrokra nagy ügyel hajjal átbirkozván, kis hegyi patak mellett meg-pillantám S. kapitányomat stoicus közönyösséggel egy óriási medve testén ülve, mely — nem igen nagyot fillentek, ha azt mondom, hogy akkora volt mintegy 2 éves bivaly.

Kapitányom ez állatot ép azon perczen, midőn az előle menekülni akarván, már majdnem elrejté magát a sűrű bokrok közé, honnan azután nem egy könnyen tudtuk volna őt napvilágra csalni — azon perczen mondom terité le; nyakába és ballapoczkájába egy-egy golyót küldve, finom, híres mesterlővéseiről Poroszországban és Tyrolban is ismeretes kétesővíű Lazzarinijából. A medve e golyóadag vétele után meg sem mocczant.

Nem sokára azután odaértek hajtóink, kik által összezsúditottuk az egész társaságot, tudtukra adván, hogy az erdő réme emberére akadt; de nem elégedvén meg a medve kivégzésével, minthogy a nap még magasán állott, felmentünk a hegy csúcsára, hogy az országszerte ismert gyönyörű kilátást élvezzük.

Fönn a nagyszerű magasságban, valóban leirhatlan látvány lepett meg; ott hol a vegetációnak úgyszólván csak nyoma van, a fenyűnek is semmi neme többé, csak törpe kórók, kemény levelű fű és moha terem, hol a kanikulában és karácsonkor egykint áll a hó: olly képlet mutatkozik szemünknek, minőt, ha az ember egyszer látott, még akarva sem feledhetne el. Kelet felé alattunk feküdt, egész terjedelmében láthatólag, mint egy gyönyörű kert köröskörül a legnagyobb hegyektől bekerítve, a regényes Túrócsmegye; lejjebb délnek a Nyitramegyei hegyek között imitt-amott kiláttunk a Komárom és Esztergommegyei rónákra, melyeken mint egy kigyózdó ezüst szalag vonul át a Duna, itt-ott előtünedezve fel egész Bécsig, melynek palotái jó távcsöveken át, mint kis pontocskák mutatkoznak a nagy távoból s közöttük szent István tornya úgy nyúlik fel, mint valami karcsú villámhárító. Nyugotnak és északnak Morvaország és Trencsinmegye, Galliczia és Liptómege bérceinek kék csúcsai úgy tünedeznek elő, mint szigetek e nagy légtengerben, melynek alján a közvetlen alattunk fekvő falvak, malmok, folyók, országutak stb. csak megannyi határozatlan alakok, csak egyes felismerhetlen részei egy nagyszerű chaosznak.

Ép áldozóban volt a nap, midőn meghatva a természet nagyszerű, áhitatot ébresztő szépségétől, majdnem szótlanul távozánk s mire a völgybe értünk, hol fogataink vártak, a hold már fényesen hinté szét sugarait.

A vendéglőben meglehetősen estebéd várt reánk, hova másnap leszállított medvének számtalan bámulót csöditett; bőréből igen csinos nyeregbunda vált.

A mint pedig szállásomra tértem a nap fáradalmaim kipihenendő, azon kellemtlen hirrel várt reám altisztem: hogy távollétem alatt szakaszom legjobb és legszebb lova az istállóból kiszabadulván, a mint egy sövényen ugrott volna át, hasával egy kiálló karóba rohant, minek következtében, csak később odaérkező lovaglója már dermedten találta a sövény mellett.

Petheő Dénes.

Sportirodalom. Új könyvek: Zur Pferdekunde. Mitgetheilt von Pey. Wien 1860.

Die Wüstenjäger, von Hans Wachenhusen. Zwei Bände. Berlin 1860.

Les haltes de chasse. Par Eugene Chapus. Paris 1860.

T á r o g a t ó.

(Újszász, Csákó s az itteni Hubertnap. — Tudósításokat kérünk! — A szalonka, nyúl és fogoly-idény. — Elbonyolodott agancsok. — A Császárdíjakról ifj. gr. Batthyány István. — Newmarket.)

Az októberi nagyon kedvezőtlen időjárat daczára, Újszászon e hónap alatt 15 vadászat volt, 23 fogással és 1 rókahajtással. November eleje óta ködös, lágy és szimattartó napok járnak.

A minapi tárogatónkban érintett ama remény, hogy Pest környékén egy farka alakulása növelendí az élénkséget s a főváros vonzerejét, teljesülés felé közeleg, mint ez P. F. bárónak csákói első (nov. 6-káról kell) közleményéből kiténik:

„Ki rendes látogatója Csákónak s évek óta átszenvedte itt ama tantalusi kínokat, mellyeken keresztül vonszolt az időjárás mostohasága s ki más évekről visszaemlékezik, régenten mi szép, mi kedvező volt az idő lefolyása épen az őszi hónapok alatt, — ki mondom mind ezt tapasztalta, az új életre éled az idén, midőn az idő szépsége és kellemé a talaj lágysága, farkáink jósága s az egymásután sikerülő vadászatok mintegy feledtetik a múltak szenvedéseit egy szebb jövő reményében. — Csákón magyarok társalognak együtt, természetes tehát, hogy ezen a magyar keblében második természetté vált érzelem itt is, mint mindenütt e hazában, túláradó.

„A társaság az idén valamivel később gyülekezett mint más években, egyedül azon oknál fogva, mert okúlva a múlt évek időjárásán, határozatba ment, hogy ezentúl december 15-ét is, a melly határnap után kezdődnek az alföld lövadászatai, itt akarjuk tölteni, nehogy úgy járjunk, mint három év óta rendszeren, midőn eloszlásunk után felengedvén az idő, következtek épen a legszebb vadásznapok.

„A vadászvilágot kellemes újsággal lephetem meg, habár az egész még egyedül ajánlaton s terven alapszik, mellynek kivitelére csak egy kis erő szükséges és jó akarat.

„Ugyanis a csákói egylet, farkáját dec. 15-kén túl a téli hónapokra felajánlotta a fővárosnak s vidékének; farkánk a megürült főtí ebókat foglalná el s kétszer hajtana hetenként, mi rendkívül kellemes előny a Pesten s környékén lakó lovasokra nézve. Most már csak azon fordul meg az egész, valjon azon összeg, melylyet a farka e hónapok alatt igényel, összejön-e vagy sem.

„Eddigélé (oct. 16-kától nov. 6-áig) 15-ször volt künn a farka s e vadászatoknak majdnem fele sikerültnek, sőt kitünőnek mondható. Hubert ünnepélyét a lehető legszebb tavaszias idő s a szönyeglágy talajt e napon húsz lovas diszité. Az estet Boka nótái varázslák élvezetessé és víggá.

„Melly napon fog az akadályverseny megtartatni, még nem tudjuk, mert a körülményekhez képest bizonyost kitézni még nem lehetett. A díjagarászat azonban november 26-kán menend végbe, mely napra több agártulajdonost várunk ide.

„Minden itt felmertüendő nevezetesebb vadászeseményrőllesz szerencsém ezen-tül is értesíteni e lapok olvasóit; vajha így tenne a többi farkabirtokos is, mi folytonos közlekedést és érintkezést tarthatna fenn.“

Eddig a csákói első közlemény, mellynek utolsó soraihoz mi is hű ohajtásunk-

kal és kérésünkkel járulunk, kiterjesztvén ezt egyszersmind a lövadászatokra is, melyeknek idénye szintén megnyílt és virúl. Régen húzzuk mi már erre nézve a hajnali harangot s a közszellem ébredését a vadászat körében csak úgy láthatnók elérve, ha vadászaink nem röstellnék a kisebb eredmények közlését is, mint ez az angol sportlapokban történik, melyeket ép e változatosság és sokoldalúság tesz annyira élénkké és tanulságossá.

Szorgalmasb levelezőink egyike Baloghy Elek úr Vác vidékéről a következőket írja :

„Az őszi szalonka idény úgy látszik általánosan nem felelt meg a várakozásnak, a mennyiben a langyos időjárás alatt s a tartós esőkben a szalonkák folytonosan de egyenkint költözvén, nagyobb számmal alig voltak itt ott lelhetők; a leg-szorgalmasabb vadász is heteken át csak páronként szedhette őket össze; holott máskor, a nedves időkre következett derek, a magasabb vidékről csapatonként szorítá le a költözőket s a vadászat minden neme sikeresebben és élvdusan folyhatott reájuk. Egyes szalonkák még mai napig is (nov. 1.) lelhetők magasabb helyeken, miután a lapályok ez idén tulságosan vizenyősek, mit az erdei szalonkák ismét nem kedvelnek. Egyáltalán évről évre sajnosan tapasztalható, hogy Magyarország vad-dús terein a szalonkák száma észrevehetőleg fogy; igaz ugyan egy részt, hogy lö-fegyvereink jobbak a hajdaniaknál s jobban is lövünk mint elődeink, aztán a va-dászat szenvedélye általánosabbá is vált: de bizony más részt nem is kiméljük sza-lonkáinkat, éjjel nappal hegyen völgyön pusztítjuk őket s épen akkor leginkább, midőn tenyészésre, szaporodásra költöznek, holott más vad illy idején kiméletben részesül. Eljutunk-e végre oda, hogy lemondva a tavaszi élvezetről, ezt csak ősze tartsuk fenn?

„Nyúl ott, hol a lövadász a múlt télen magnak tenyészetül eleget hagyott, ez idén feles számmal van s a kopós vadászokat tökéletesen kielégítheti. Foglyokkal ezentúl keveset beszélünk már, ezeknek illy időben aranyszárnyuk van; azonban e szárnyasvadnak mindenfelé tapasztalt bő szaporodása sok jó vadásznapot nyújtha-tott ez idén a sportsmannek, ha t. i. jó vizsla keresett előtte s a vadász a nap déli sugarai elől, midőn a fogolyvadászat legsikeresebb, nem bújt el; én magam vet-tem részt egy vadászatban, mellyen harmadmagammal 20 holdnyi cseplésen egy napon át 84 foglyot lőttünk s még annyi, ha nem több, maradhatott másoknak is.“

Több magyar hírlap közölte már a következő esetet s egyszersmind kétségbe vonta hitelességét, mellyet azonban a berlini sportlap constatiroz; egyébiránt azok, kik előtt az tüzekedő szarvasok élethalálharczai ismeretesek, nem fogják az ese-ményt olly rendkívülinek találni, mint a sporttal nem igen foglalkozó lap collegák. A múlt october első napjaiban egy thuringiai napszámos a viernai erdőkör járt út-ján haladott. Közel az úthoz egy kis tisztáson két erős himszarvast látott heves küz-désben, mire sebtben a fél órányira fekvő Schwarza városkába futott s az ott lakó erdésztisztnek a látottat elmondá. Az erdész vállára kapott fegyverrel a kijelölt helyre megy, de már későn érkezett; a két szarvas gyöngébbike, egy tizenkét ágú, már meg volt dermedve; az erősebb, egy tizennégy ágú, aganesával kifor-dítá a nyakszirtből fejét, de maga is áldozatul esett, mert az elbonyolodott agan-

esokat egymástól semmi hatalom nem választhatja el. A tizennégy ágú megölt ellenségéhez fűzve áll s az erdész golyójától találtan rogy össze. A két agancs most sincs elválasztva s nem is lesz, ha csak a tülköket nem fűrészelik el. A két szarvast Suhlba szállíták s ott photographozták.

Szintén a „Blätter über Pferde und Jagd“ közöl egy „a lóversenyek Ausztriában“ című cikket, melyet szerzője ifj. gr. Batthyány István nem annyira a sportközönségnek olvasmányul, mint inkább irány-memorandum gyanánt irt s ép ez okból iktatá német lapba. A cikk lényege következő: — „1857 óta a birodalmi an Császárdíjak vannak kitűzve, még pedig oly nagyok mint sehol másutt; ezek lehetővé tették azt, hogy a lótenyésztők jó tenyészanyagot hozzanak az országba, mi kivált nálunk meg is történt, mert míg a monarchia többi részébe csak herceg Kinsky Ferdinand Vanityje jött, addig magyar főurak a következő lovakat hozták: Little Harry, Sirocco, Blemish, Ducrow, Medway, Preston, Scotchman, Agitation, Basi Bozuk, Amati, Redwhite and Blue, Peeress, Canrobert, Lucca della Robbia, Cyrene. Ha ezek közül néhány, baj következtében a célnak nem is felelt meg, néhány pedig a tenyésztésre nézve talán nem nyereség: ez gyakran megtörtént már s fog is még történni, mert hibázni emberi dolog, de azért az akarat jó volt. S ha egy ilyen nyerne is, se baj; a többi jó azért az országban marad s a kormány nem dobta ki pénzét. Most azonban a Császárdíjakra kitűzött három év (a bécsi pályát kivéve) mindenütt letelvén, kérdés: remélhetünk-e továbbra is ily díjakat? Meggyőződés, hogy a kormány a megkezdett üdvöset nem fogja megszüntetni, hanem a körülményekhez képest módosítandja. Eként volnának módosítandók a távolságok: 1-ső Császárdíj, Bécs 2½ ang. mföld, Pest 3 mf. Pardubitz 4 mföld. — 2-dik Császárdíj: Bécs 2 mf. Pest 2½ mf. Pardubitz 3 mf. Az Angliából imént hozott lovak az utat és az égaljváltozást sokkal jobban megsínlik, mintsem azonnal a legnagyobb távolságot futhatnák; az itt idomítottak az időjárás miatt alig lehetnek versenykések s ennél fogva vagy túlszigárvák és tönkre mennek, vagy félkészülten futnak, mi szintűgy baj. A díjak elég nagyok ugyan, egyszeri győzelem kiegyenlíti a költséget; de ha már meg van a jó ló, tulajdonosa többször is szeretne vele nyerni, mert sok oly eset fordul elő, hogy a legdrágább lovat sem lehet érvényesíteni. Ennél fogva a szerencsés ló számára alkalom kell, hogy gazdáját a nagyon is gyakran történő érzékeny veszteségért kártalanítsa. Ha a magas kormány, mint Angliában több helyen van, egy p. o. 500 arany díjat 2 ang. mértföldre, vagy összel 3 mfdre, de csupán kanczák számára tűzne ki, bizonynyal nagy jót tenne vele. Végül még a vidéki pályák érdekében kell szót emelnem, melyek közül kettő, az aradi és a sz.-fejérvári láthatólag gyarapodik; a 3 éven át adott 100 arany Császárdíj az ügynek nagy lendületet adott; szeretjük remélni, hogy a m. kormány ezeket jövőre is gyámolítandja. A vidéki pályák szükséges volta tagadhatlan s e két — vasuti összeköttetései által könnyen elérhető helyen nagy versenyzés keletkezhetnék, ha a m. kormány 200 arany áldozatot hozna mindegyik pálya számára, hogy ennyivel a távolabbról jövők költségeiket fedezve látnák.“

Az angol versenyidényt fényesen fejezte be a Newmarket Houghton meeting, melyre 220 lónál több gyűlt össze, ezek közt Franciaországból is egy pár, Miss

Cath és Géologie. Az év utolsó nagy versenyében a Cambridgeshire Handicapban (1 mf. 240 yard) 30 ló indult, főkedvencz a Cesarewitch nyertese Artless, továbbá North Lincoln és Mazzini lévén, mellyek azonban messze maradtak el a nyertes Red Eagle (pej mén Birdcatchertől) mögött. E három éves mén győzelme nem lepte meg azokat, kik a Derbyre emlékezve, Red Eaglet itt 1¼ mföldön át az elsők között haladni látták; terhe is csekély volt, mert nem győzvéen elébb, most csak 5 Stone 13 fontot vitt. Második Ariadne, harmadik Meg Merrilies. Australian Maid elragadta lovarját s ezt a városon keresztül egész az istállóba vitte. — A Criterion Stakest Thormanby nyerte Thunderbolt, Aurora s más öt versenyző ellen. Prioress egy külön fogadásban 20 lóhossznyira hagyta el Toxophiliteot, melly pedig amannál 1 stone és 10 fonttal könnyebb terhet vitt.

A k. szolnokmegyei lov. és gazd. egylet

új alakulására s a tisztviselői kar új megválasztására f. é. november 20-kán tartatik közgyűlés Török-Szent-Miklóson az Almásy család házánál reggeli 9 órakor, mellyre minden egyleti tag és érdekelt megjelenni kéretik.

Gr. Szapáry Gyula egyl. elnök.

Agarászati határnapok.

- November 13: Medgyes, Billikomverseny.
 — 21: T.-S.z. - Miklós díjagarászat.
 — 25: Medgyes, Atzéli díj.
 — 28: Csákvó, billikomverseny.
 December 17: Mezőtúr díjagarászat.

Eladó lovak.

Atzél Péter úrnál — Sikulán, ut. p. Borosjenő.

Scotchman 6é. söt. pej mén, ap. Malcolm, any. Sabredash, Hettman Platofftól sat. L. G. St. B. VIII. k. 371 lap. Ára 3000 for.

Dagobert 15é. söt. pej mén, ap. Lanercost, any. Torch, mellynek ap. Lamplighter, any. Danoise sat. Allg. G. B. II. k. 272 lap. Ára: 1500 for.

Ugyanott f. évi december 15-kén árverés fog tartatni, mellyen több telivér és 12 darab félvér kanca, úgy szintén több félvér egy és két éves csikó lesz eladásra kiállítva.

Eladó vadászebek.

Egy pár igen jó kopó — és egy pár nem kevésbé jeles borzeb, a tulajdonos betegsége miatt eladó, bővebb tudósítás e lapok szerkesztőségénél nyerhető.

Há g ó m é n.

A polgárdi istállóban jövő február 1-től kezdve Frantic id. pej mén, ap. Alarm, any. Mulatto k. hágni fog: telivér kanczát 50 forintért, félvér kanczát 25 forintért. Istállópénz 5 for.

T A R T A L O M :

Vadászrajzok. — A Retyezát és zergéi. — Egy óriás medve halála. — Tárogató. — Agarászati határnapok. — Eladó lovak és vadászebek. — Há g ó m é n.

Tulajdonos kiadó és felelős szerkesztő Bérczy Károly.

Pest, 1859. Nyomatott Emich Gusztávnál. Barátok tere 7. sz.